

COL·LEGI DE POLITÒLEGS I SOCIÒLEGS DE CATALUNYA
CODI ÈTIC I BONES PRÀCTIQUES PROFESSIONALS

Autoria: Anna Parés i Rifà

Queden rigorosament prohibides, sense l'autorització escrita dels titulars del *copyright*, sota les sancions establertes en les lleis, la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment, compresos la reprografia i el tractament informàtic, i la distribució d'exemplars mitjançant el lloguer o préstec públics.

COL·LEGI DE POLITÒLEGS I SOCIÒLEGS DE CATALUNYA. CODI ÈTIC I BONES PRÀCTIQUES PROFESSIONALS aprovat per l'ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA de 16 de desembre de 2010.

INTRODUCCIÓ

El document COL·LEGI DE POLITÒLEGS I SOCIÒLEGS DE CATALUNYA. CODI ÈTIC I BONES PRÀCTIQUES PROFESSIONALS estableix els principis i les normes ètiques que sustenten la responsabilitat i la conducta en l'exercici professional dels sociòlegs/es i politòlegs/es per a garantir a la societat la seva correcció científica, tècnica i ètica.

És responsabilitat individual de cada sociòleg/a i cada politòleg/a aspirar als estàndards més elevats possibles de conducta en la seva activitat professional i actuar èticament tota la seva vida professional.

És deure del professional de la Sociologia i la Ciència Política mantenir la integritat personal en l'exercici de la seva àrea de coneixement, defensar la llibertat de pensament i recerca, defensar la llibertat del dret a l'exercici professional en totes les seves modalitats legals, assegurar la responsabilitat social derivada del seu exercici professional, garantir la correcta realització científica, tècnica i professional dels seus treballs professionals, i observar el compliment de les normes ètiques i de qualitat establertes.

El professional de la Sociologia i la Ciència Política ha de defensar la seva professió quan en consideri agredida la integritat, i ha de vetllar per evitar l'intrusisme. El Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya, com a òrgan de representació i defensa de la professió, prestarà el seu suport a aquest fi, segons els Estatuts vigents.

L'exercici professional del sociòleg/a i politòleg/a, en qualsevol de les seves modalitats, ha de ser realitzat per aquells professionals que disposin de l'habilitació legal pertinent i vigent: estar en possessió de la titulació universitària exigida, acreditativa de la superació completa del pla d'estudis que habiliti per a l'exercici professional de politòleg/a o sociòleg/a d'acord amb la normativa vigent i, quan en sigui el cas, complir altres condicions habilitants legalment establertes. Les professions de sociòleg/a i politòleg/a són col·legiades. La incorporació al Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya és requisit necessari per a l'exercici de la professió en els termes establerts per la legislació vigent i segons els Estatuts del Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya aprovats i publicats al DOGC número 4857, de 5 d'abril de 2007.

Pel fet de pertànyer al Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya, els seus membres afirmen el seu compromís ètic en l'exercici de les seves activitats professionals i científiques, i es comprometen a respectar aquest Codi Ètic, altres normatives de qualitat i els procediments del Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya. Els nous membres del Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya han de ser informats sobre aquesta obligació, així com del contingut dels Estatuts i altres normatives de la Corporació.

Les i els membres del Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya poden ser investigats d'acord amb aquests estàndards ètics només si l'activitat en qüestió està relacionada amb el seu exercici professional, i si és de natura sociològica o politològica.

Les discrepàncies o conflictes entre les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política s'han d'intentar resoldre per mitjà del diàleg entre les parts. El Comitè d'Ètica Professional o la Junta de Govern del Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya poden exercir funcions arbitrals i de mediació, de conformitat amb la normativa legal vigent.

Una conducta que no estigui inclosa en aquest Codi Ètic no té per què ser necessàriament ètica o no ètica.

PRINCIPIS GENERALS

Els següents principis generals són objectius que cal assolir i serveixen de guia per als sociòlegs/es i politòlegs/es per determinar el desenvolupament ètic de les seves activitats professionals en diversos contextos.

Principi A: Competència professional

Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de procurar mantenir els nivells més elevats de competència en l'exercici de la seva professió; han d'emprendre només aquelles tasques per a les quals estiguin qualificats gràcies a la seva formació i experiència. Han de formar-se de forma permanent per seguir sent professionalment competents. Han d'utilitzar els recursos científics, tècnics, docents, administratius o d'altre tipus que siguin adequats per tal de garantir la plena competència en les seves activitats professionals.

Principi B: Responsabilitat científica i professional

Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política s'han de comprometre amb els estàndards científics i professionals més elevats i han d'acceptar les responsabilitats que implica l'exercici de la seva professió. Han de mostrar respecte envers els altres sociòlegs/es i politòlegs/es, fins i tot quan estiguin en desacord amb els enfocaments teòrics, metodològics o d'altre tipus de les seves activitats professionals.

Principi C: Respecte pels drets, la dignitat i la diversitat de les persones i els/les professionals de la Sociologia i la Ciència Política, en l'exercici de les seves activitats, han de ser honestos, justos i respectuosos amb els altres.

Han de respectar els drets, la dignitat i l'orgull de totes les persones. Han de ser respectuosos amb les diversitats culturals, individuals i de rol. En totes les activitats relacionades amb la seva professió, han de reconèixer els drets dels altres a adoptar valors, actituds i opinions diferents de les seves. En les seves activitats professionals no han de tolerar cap tipus de discriminació d'edat, gènere, raça, ètnia, origen, creences, orientació sexual, discapacitat, estat de salut, opinió o d'altre tipus no conforme amb la normativa legal.

Principi D: Responsabilitat social

Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de ser conscients de la responsabilitat científica que tenen envers la societat en la qual viuen i treballen. Han d'aplicar els seus coneixements i posar-los a disposició de la societat per tal de contribuir al bé públic. Han de procurar fer avançar la Sociologia i la Ciència Política.

En el cas de corporacions fundades o dirigides per professionals de la Sociologia o la Ciència Política, la seva activitat institucional i/o empresarial haurà de dur-se a terme des de la més estricta observància de la responsabilitat social corporativa envers tots els *stakeholders* que puguin veure's involucrats en els seus àmbits d'actuació, incloent-se en aquest concepte la plantilla de treballadors/es de la corporació, i afegint-se el respecte al medi ambient i per l'entorn natural.

NORMES ÈTIQUES

1. Normes científiques i professionals

Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de basar-se en el coneixement científic, tècnic i professional. Han d'adherir-se als estàndards científics, tècnics, professionals i ètics més elevats i aplicar-los adequadament en el decurs de les seves activitats professionals.

2. Competències

a) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política poden dur a terme recerca, docència, assessorament, planificació, avaluació, gestió, serveis o altres activitats professionals dins els límits de les seves competències, d'acord amb una formació i experiència professional adequada.

b) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política, en l'exercici de la professió, han de mantenir actualitzada la informació científica, tècnica i professional específica del seu àmbit d'exercici professional i fer un esforç continuat per mantenir la competència en els coneixements i les habilitats.

c) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política, en l'exercici de la professió, han de responsabilitzar-se per tal de formar adequadament a les noves generacions, mostrant tots els aspectes i la diversitat de perspectives teòriques existents.

d) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política s'han d'abstenir d'emprendre una activitat quan les seves circumstàncies personals puguin interferir en el seu treball professional o causar perjudici a una altra persona amb qui tinguin una obligació científica, acadèmica, consultiva, laboral o d'altre tipus.

3. Representació i mals usos de l'experiència

a) En l'exercici professional en què els sociòlegs/es i politòlegs/es mostren el seu coneixement o emeten judicis, aquests/es han de presentar de manera acurada i imparcial el seu coneixement, la seva especialitat i el seu grau d'experiència.

b) Com que els judicis dels professionals de la Sociologia i la Ciència Política poden afectar les vides dels altres, aquells/es han d'estar alerta i previnguts respecte de factors que puguin portar a un mal ús del seu coneixement, experiència o influència.

c) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política no poden acceptar subvencions, contractes, consultes o encàrrecs que sembli probable que hagin infringit els estàndards d'aquest Codi Ètic i no puguin rectificar-se.

d) Si les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política se n'assabenten que hi ha un mal ús o tergiversació del seu treball professional, han de prendre les mesures adients per corregir-lo o minimitzar-lo.

4. Delegació i supervisió

a) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han d'oferir formació adequada i supervisió als seus estudiants, supervisats/des i empleats/des, i han de prendre les mesures adients per comprovar que aquestes persones (així com elles mateixes) prestin serveis de manera competent, responsable i ètica.

b) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de delegar en els seus estudiants, supervisats/des o empleats/des només aquelles responsabilitats que raonablement es pugui esperar que tinguin a càrrec, ja sigui de manera independent o amb el nivell de supervisió establert, d'acord amb la seva formació i experiència.

c) El/la professional de la Sociologia i la Ciència Política ha de ser competent en la formació específica del personal auxiliar o col·laborador al seu càrrec. Ha de tenir cura que: 1) hagin fet un aprenentatge previ de les tècniques a utilitzar en la recerca o activitat professional; 2) coneguin l'obligació de guardar l'anonimat dels subjectes investigats i de protegir el caràcter confidencial de les informacions personals que estipula la llei de protecció de dades vigent. Tota informació ha de ser tractada en tot moment d'acord amb la Llei orgànica 15/1999 de protecció de dades de caràcter personal; 3) compleixin les normes establertes de confidencialitat i tractament de dades.

5. No discriminació

Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política, en el seu treball, no poden efectuar ni tolerar cap discriminació per causa d'edat, gènere, raça, ètnia, origen, creences, orientació sexual, discapacitat, salut, opinió, ni per cap altra causa no conforme amb la normativa legal.

6. No explotació

Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política no poden explotar les persones sobre les quals tenen algun tipus d'autoritat.

7. Assetjament

És un dret de tota persona treballadora ser tractada amb dignitat, i un deure tractar els altres amb dignitat.

Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política no poden assetjar en cap de les seves formes a cap persona.

8. Bones pràctiques a la feina

8.1. Responsabilitats dels empleadors/es o responsables

a) Quan participen en decisions relacionades amb la feina, les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de fer tots els esforços possibles per assegurar la igualtat d'oportunitats i un tracte just a tots els empleats/des i col·laboradors/es. No han de discriminar en la contractació, ni en la promoció, ni en el sou, ni en el tracte, ni en cap altra condició laboral per causa de: l'edat, el gènere, la raça, l'ètnia, l'origen, creences, l'orientació sexual, la discapacitat, la salut, opinió o qualsevol altre tipus no conforme amb la normativa legal vigent.

b) Quan participen en decisions relacionades amb la feina, els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han d'especificar els requisits sol·licitats en casos de contractació, promoció, ocupació i acabament de contracte, i comunicar-los acuradament als empleats/es i col·laboradors/es.

c) Quan participen en decisions relacionades amb la feina, les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política tenen la responsabilitat d'informar dels codis justos de la feina als empleats/des i col·laboradors/es i d'ajudar a crear una atmosfera que mantingui les bones pràctiques.

d) Quan participen en decisions relacionades amb la feina, les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han d'informar els empleats/des i col·laboradors/es de qualsevol restricció de la recerca o de l'activitat professional, i negociar uns acords clars sobre les condicions que les limiten.

8.2. Responsabilitats dels empleats/des

a) Quan busquen feina, les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de proporcionar als oferents informació completa i acurada sobre les seves titulacions, qualificacions acadèmiques i experiència professional.

b) Quan deixen una feina, de forma temporal o permanent, les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política, tal i com estipula l'Estatut dels Treballadors/es, han de comunicar-ho de manera adequada als seus superiors i han de seguir uns passos raonables per tal de reduir els efectes negatius de la seva renúncia.

8.3 Equips multidisciplinars

Quan el/la professional de la Sociologia i la Ciència Política forma part d'equips interdisciplinaris, ha d'informar l'equip de les matèries o treballs que obligatòriament han de ser desenvolupats per sociòlegs/es o politòlegs/es habilitats per a l'exercici professional. La no observació de les seves recomanacions no és responsabilitat del sociòleg/a o el politòleg/a .

9. Conflictes d'interessos

Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han d'estar alerta davant de situacions que puguin causar conflicte d'interessos en l'exercici de les seves activitats professionals, i emprendre les accions oportunes per tal d'evitar-los, atenuar-los i actuar segons els estàndards més elevats d'honestedat i d'aquest Codi Ètic.

10. Comunicacions públiques

10.1 Comunicacions públiques

a) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política s'adhereixen als estàndards ètics més elevats pel que fa a comunicacions públiques sobre les seves credencials, la seva experiència, les seves activitats professionals, les seves recerques, les seves publicacions, etcètera.

b) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de prendre les mesures necessàries per assegurar-se el màxim rigor de totes les seves comunicacions públiques. Aquestes comunicacions públiques inclouen directoris d'adreces, dades personals, currículum vitae, publicitat, entrevistes o intervencions als mitjans, declaracions en processos legals, conferències, presentacions públiques, materials publicats o no publicats, etcètera.

c) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política no poden fer declaracions públiques falses, enganyoses, o fraudulentos, ja sigui pel que declaren, comuniquen o suggereixen, o bé pel que ometen, tant pel que fa a les seves activitats professionals o de recerca, com pel que fa a d'altres professionals o organitzacions.

d) Quan les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política proporcionen consell professional o fan comentaris mitjançant conferències públiques, manifestacions, programes de ràdio o televisió, enregistraments, articles impresos, o altres mitjans, han de prendre precaucions raonables per assegurar-se que les declaracions són coherents amb aquest Codi Ètic.

e) Quan les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política accedeixin als mitjans de comunicació també han de vetllar per la correcta reputació científica de la professió. Igualment, quan se'ls sol·liciti emetre una opinió o judici públic sobre temes que estimin que tenen una evidència no suficientment provada, o que es basen en dades dubtoses o incompletes, han d'advertir-ho expressament.

f) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de procurar evitar que els mitjans de comunicació els/les presentin com a experts/es en temes que excedeixin els límits de la seva especialització i experiència professional.

10.2. Declaracions d'altres

Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de fer esforços per prevenir d'altres de realitzar declaracions enganyoses que afectin la professió, la recerca o altres activitats professionals.

11. Confidencialitat

El respecte a la confidencialitat és una garantia dels drets dels individus o grups objecte de la recerca o de l'activitat professional.

Els professionals de la Sociologia i la Ciència Política tenen l'obligació d'assegurar-se que la informació confidencial està protegida. Quan es recull informació confidencial, han de tenir en compte tot el procés d'elaboració del treball i la utilització a llarg termini de la informació, incloent-hi el seu emplaçament potencial en arxius públics o la possibilitat que persones alienes examinin la informació.

11.1. Manteniment de la confidencialitat

a) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política tenen l'obligació de protegir la informació confidencial i no poden permetre que aquest tipus d'informació sigui utilitzada de manera que pugui posar en un compromís als seus lliuradors.

b) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de mantenir la integritat de les deliberacions confidencials, les activitats o els rols dels participants en la recerca o l'activitat professional i, quan sigui aplicable, la integritat de les deliberacions dels comitès professionals, de consulta i corporatius.

c) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política són responsables de garantir en tot moment la confidencialitat de la informació que aporten els seus lliuradors, independentment del procediment de recollida i tractament d'aquesta informació. Aquest tipus d'informació no pot fer-se públic amb identificadors personals. A més, hauran de garantir-ne la deguda custòdia i seguretat impedit-ne l'accés a persones no autoritzades.

d) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de mantenir el control sobre el material confidencial quan la utilització d'innovacions tècniques, com xarxes públiques informatitzades, pugui fer accessible aquesta informació a persones no autoritzades.

e) L'obligació de mantenir la confidencialitat afecta a tota persona de l'equip de treball que té accés a la informació. Per assegurar-se que l'accés a la informació confidencial està restringit, els responsables principals del treball tenen la responsabilitat d'instruir el seu equip perquè prengui les mesures necessàries per garantir la confidencialitat absoluta de la informació coherentment amb els estàndards d'aquest Codi Ètic.

f) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de garantir l'estricta compliment de les normes establertes per la Llei orgànica 15/1999 de protecció de dades de caràcter personal referent a la seguretat i la confidencialitat dels fitxers de les dades, incloent-hi els fitxers de tractament informàtic.

11.2. Límits de la confidencialitat

a) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política s'han informar ells mateixos plenament sobre totes les lleis i normes que poden limitar o alterar les garanties de confidencialitat.

b) No es requereix confidencialitat en observacions en llocs públics, activitats dutes a terme en públic o altres situacions en què no hi hagi normes de privacitat d'acord amb la llei o els costums.

c) No es requereix confidencialitat en cas de disposar d'informació de registres públics.

11.3. Anticipació dels possibles usos de la informació

a) Quan la informació confidencial sigui introduïda en bases de dades o sistemes d'enregistrament, els sociòlegs/es i els politòlegs/es han de protegir l'anonimat no incloent-hi identificadors personals o utilitzant altres tècniques que emmascarin la identitat dels lliuradors d'informació confidencial.

b) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política, en el seu exercici professional, han de vetllar perquè els procediments aplicats respectin els drets i la dignitat de les persones o grups amb els quals hagin de tractar en la recerca o l'activitat professional. Els han d'explicar de forma accessible l'objecte i la natura del seu treball, i assegurar-se que coneixen el dret a negar-se a cooperar sense que la seva negativa signifiqui una pèrdua dels seus drets.

11.4. Anonimat de les fonts

Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política no poden revelar públicament la identitat o informació confidencial personalment identificable sobre participants, estudiants, clients, etcètera en la recerca o les activitats professionals sense el seu consentiment legal.

11.5. Preservació de la informació confidencial

a) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han d'adoptar mesures raonables per assegurar-se que els enregistraments, dades o informació són preservats de manera confidencial i coherent amb els requeriments de la llei, d'aquest Codi Ètic i dels principis i normes del mateix Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya.

b) Quan els sociòlegs/es i els politòlegs/es transfereixen enregistraments, dades o informacions confidencials a altres persones o organitzacions, han d'assegurar-se que els destinataris dels enregistraments, dades o informacions prenen mesures per protegir la confidencialitat de la mateixa manera que les originàriament garantides.

12. El consentiment

12.1. Abast i procés del consentiment

a) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política no poden incloure una persona com a subjecte en la recerca o activitat professional sense el seu consentiment explícit, o el del seu representant legal, excepte en altres casos especificats en aquest Codi Ètic.

b) Malgrat la importància del consentiment, els sociòlegs/es i els politòlegs/es poden buscar exempcions d'aquest estàndard quan la recerca o l'activitat professional no es podria dur a terme si se sol·licités el consentiment. Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han d'admetre que les exempcions de consentiment requereixen l'aprovació del comitè de revisió d'un organisme autoritzat i/o el Comitè d'Ètica del Col·legi.

c) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política poden conduir la recerca o l'activitat professional en espais públics, utilitzar informació públicament disponible sobre persones.

d) En emprendre la recerca o l'activitat professional, les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han d'assegurar-se especialment 1) el consentiment explícit previ que la col·laboració dels participants en la recerca o en l'activitat professional és voluntària; 2) que els participants han rebut la informació adequada i no enganyosa; 3) que els participants coneixen el propòsit de la recerca o activitat professional; 4) que el refús a la participació no suposa l'aplicació de cap mena de sanció; 5) informar els participants de possibles riscos o beneficis que poden influir en la seva disposició a participar.

e) Quan cal el consentiment, les i els sociòlegs/es i els politòlegs/es han de proporcionar als participants o als seus representants legals l'oportunitat de fer preguntes o demanar explicacions sobre qualsevol aspecte de la recerca o l'activitat professional en qualsevol moment, i han de ser respectuosos/es amb ells/es.

f) Quan cal el consentiment, les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de conservar enregistraments orals o escrits on s'hagi manifestat aquest consentiment un mínim de 5 anys.

g) Els sociòlegs/es i els politòlegs/es han d'honorar tots els compromisos que han contret davant dels participants en la recerca o l'activitat professional, excepte en cas que circumstàncies imprevistes ho impossibilitin.

12.2. Consentiment d'estudiants i subordinats

Quan emprenen una recerca en les seves pròpies institucions o organitzacions amb participants de la recerca que són estudiants o subordinats/des, els sociòlegs/es i els politòlegs/es han de preocupar-se especialment 1) d'obtenir el seu consentiment; 2) de protegir els futurs subjectes de les conseqüències adverses de declinar o abandonar la participació.

12.3. Consentiment amb menors d'edat

a) Quan emprenen una recerca amb menors d'edat, els sociòlegs/es i els politòlegs/es han d'obtenir el consentiment explícit dels i de les menors per participar, en la mesura que siguin capaços de proporcionar aquest consentiment, o dels seus/seves representants legals, excepte en els casos en què el consentiment no sigui requerit.

b) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política poden obviar el consentiment dels representants legals dels menors quan la recerca o activitat professional no podria ser pràcticament duta a terme, en aquells casos en què el consentiment del representant legal no sigui un requeriment raonable per protegir el menor.

c) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han d'admetre que les exempcions de consentiment d'un menor o del seu/seva representant legal requereixen l'aprovació del comitè de revisió d'un organisme autoritzat i/o del Comitè d'Ètica del Col·legi. Sota aquestes circumstàncies, cal mantenir la confidencialitat de qualsevol informació que pugui identificar les persones.

12.4. Utilització de l'engany en la recerca

a) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política no poden utilitzar tècniques amb engany 1) excepte en els casos en què s'hagi determinat que el seu ús no serà perjudicial per als participants en la recerca o l'activitat professional; en què s'hagi justificat pel valor científic, educatiu o aplicat de l'estudi; i en què els procediments efectius alternatius que no utilitzin l'engany no siguin factibles; 2) excepte en cas que hagin obtingut l'aprovació del comitè de revisió d'un organisme autoritzat i/o el Comitè d'Ètica del Col·legi.

b) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política no poden enganyar mai les i els participants en la recerca o activitat professional sobre aspectes significatius que afectarien la seva voluntat de participar-hi, com riscos físics, incomoditat o experiències emocionalment desagradables.

c) En algunes ocasions, els sociòlegs/es i els politòlegs/es poden necessitar ocultar les seves identitats per tal d'emprendre una recerca o activitat professional que pràcticament no es podria desenvolupar si els recercadors fossin coneguts. En aquest cas, els sociòlegs/es i els politòlegs/es poden emprendre el treball si han obtingut l'aprovació per procedir d'aquesta manera d'un comitè de revisió d'un organisme autoritzat i/o del Comitè d'Ètica del Col·legi.

12.5. Utilització de tecnologies d'enregistrament

Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han d'obtenir el consentiment dels participants de la recerca o de l'activitat professional, estudiants, empleats/des, clients/es o d'altres, abans d'utilitzar tècniques d'observació, filmar-los o gravar-los amb qualsevol tipus de mitjà, excepte en cas que aquestes activitats suposin una observació en llocs públics i no estigui previst que l'enregistrament pugui ser utilitzat de manera que pugui causar una identificació personal o danys personals.

13. Planificació, implementació i difusió de la recerca

Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política tenen l'obligació de promoure la integritat de la recerca i d'assegurar que es compleixen els principis ètics de la ciència en la seva planificació, implementació i difusió per poder avançar en el coneixement, d'actuar amb el màxim rigor i honestetat, i de protegir els drets dels que hi participen.

13.1. Planificació i implementació de la recerca

a) En la planificació i implementació de la recerca els sociòlegs/es i els politòlegs/es han de ser rigorosos, honestos i no han de falsificar dades ni resultats.

b) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de prendre mesures per implementar protecció per als drets i el benestar dels participants en la recerca i d'altres persones que hi estiguin relacionades.

c) Quan planifiquen i implementen la recerca, els sociòlegs/es i els politòlegs/es han de considerar la seva acceptabilitat ètica d'acord amb l'establert en el Codi Ètic.

d) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política són responsables de la conducta ètica de la recerca conduïda per ells/elles, o també de les conduïdes per altres si estan sota la seva supervisió o autoritat.

13.2. Oferiment d'incentius als participants d'una recerca o activitat

Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política no han d'oferir premis excessius o financerament inadequats per obtenir la participació dels participants en la recerca o activitat, especialment quan això pugui coercir la participació. Els sociòlegs/es i politòlegs/es poden proporcionar incentius en la mesura que els recursos estiguin disponibles i siguin adequats.

13.3. Informes sobre la recerca

- a) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de difondre els descobriments de les seves recerques, excepte en aquells casos en què circumstàncies imprevistes i/o acords de propietat amb els empleats/des, contractats/des o clients/es impedeixin aquesta difusió.
- b) Els professionals de la Sociologia i la Ciència Política no poden falsificar dades ni resultats en la difusió de la seva recerca.
- c) Quan presenten la seva recerca, els sociòlegs/es i els politòlegs/es han d'informar totalment dels seus resultats i no ometre dades rellevants. Han d'informar sobre els resultats tant si recolzen com si debiliten les hipòtesis prèvies. No és admissible la selecció artificiosa de casos que reforcin les tesis inicials.
- d) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de preocupar-se especialment per declarar totes les reserves rellevants sobre els descobriments i la interpretació de la seva recerca. També han de revelar els supòsits subjacents, teories, mètodes, mesures i dissenys de recerca a què puguin referir-se els descobriments i interpretacions de la recerca.
- e) En l'edició de les enquestes, recerques i estudis sempre s'ha d'incloure la fitxa tècnica completa, conforme a les normes establertes, i una descripció de la metodologia aplicada.

f) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de permetre l'avaluació oberta de la seva recerca i la seva verificació per part d'altres recercadors/es responsables, amb les proteccions adequades per protegir l'anonimat dels participants.

g) Si els sociòlegs/es i els politòlegs/es descobreixen errors significatius en la difusió de dades o resultats, han de prendre els passos adequats per corregir aquests errors mitjançant correcció, retracció, fe d'errates o altres mitjans que siguin adequats.

h) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han d'informar per escrit del suport financer que reben i esmentar qualsevol tipus de relació especial amb qualsevol espònsor. En circumstàncies especials, poden ocultar els noms d'espònsors específics si proporcionen una descripció completa i adequada de l'espònsor.

i) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de tenir una especial cura a informar correctament de tota circumstància personal i professional dels subjectes estudiats o participants, i utilitzar informació i cites correctes quan presenten el treball d'altres en publicacions, ensenyament, etcètera.

j) El sociòleg/a i el politòleg/a ha d'informar l'organització contractant o patrocinadora de la recerca de la distinció existent entre l'informe de la recerca i les recomanacions resultants fetes pel professional. 1) Els informes de recerca, com el material emprat, estan protegits pel secret professional i han de conservar-se intactes sota la responsabilitat del professional. 2) Les conclusions i les recomanacions resultants de la recerca són considerats consells professionals susceptibles d'interpretació per l'organització contractant o patrocinadora; en cap cas són d'obligat seguiment per aquesta, ni és responsabilitat del sociòleg/a o politòleg/a el seu desenvolupament, tret que així ho especifiqui el contracte.

k) Per garantir el compliment de la normes tècniques i de qualitat, de tot projecte de disseny, recerca o avaluació, el col·legiat/da pot sol·licitar al Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya un visat de certificació; aquest visat és el segell de control professional del compliment dels requisits establerts tècnics i de qualitat. El Col·legi promourà la creació d'un banc públic de recerques que hagin rebut el visat de certificació col·legial.

13.4. Compartir dades

a) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de compartir dades i documentació pertinent com a pràctica regular. Han de deixar les seves dades disponibles, prenent les mesures pertinents per garantir l'anonimat dels participants en la recerca, després de completar un projecte o disposar dels resultats majors, excepte en cas que 1) els acords de la propietat amb els empleats/es, contractadors/es o clients/es n'impedeixin l'accés; 2) sigui impossible compartir les dades i protegir-ne la confidencialitat.

b) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de mantenir les dades disponibles i retenir la documentació relativa a la recerca després de la difusió o publicació dels resultats durant el període de temps de 5 anys que estipula la normativa vigent.

c) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política poden demanar a les persones que requereixen les seves dades per a d'altres anàlisis que paguin l'increment dels costos que això pugui suposar.

d) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política que utilitzen dades d'altres per a d'altres anàlisis han de reconèixer explícitament la contribució dels recercadors/es inicials.

14. Autories

En publicacions, presentacions, ensenyament, etcètera, els sociòlegs/es i els politòlegs/es, quan prenen dades, material literal o material no literal del treball escrit d'altres persones (tant si és publicat, no publicat o digital) han d'identificar, referenciar, acreditar la seva autoria i proporcionar reconeixement explícit.

15. Crèdit d'autoria

a) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de tenir la responsabilitat i el mèrit, incloent-hi el mèrit de l'autoria, només per a treballs que hagin realitzat o als quals hagin contribuït.

b) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han d'assegurar-se que els mèrits de l'autor/a principal i els altres crèdits estan basats en les contribucions científiques o professionals de totes les persones participants. En reclamar o determinar l'autoria, els sociòlegs/es i els politòlegs/es han d'intentar reflectir acuradament les contribucions dels participants a la recerca i al procés de redacció.

16. Propietat intel·lectual

a) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política tenen dret a la legítima protecció de la seva propietat intel·lectual. Ningú ha de reproduir per cap mitjà els resultats dels seus estudis, recerques, articles, memòries, ponències, conferències, llibres, informes, etcètera, sense el seu previ consentiment. El sociòleg/a o politòleg/a que sigui víctima d'una pràctica que lesioni els seus drets intel·lectuals pot sol·licitar ajut al Comitè d'Ètica Professional o a la Junta de Govern del Col·legi. Quan el sociòleg/a o politòleg/a hagi cedit la propietat intel·lectual, tindrà dret a ser informat de les edicions que se'n realitzin.

b) Quan els sociòlegs/es o politòlegs/es reediten llibres, articles o publicacions publicats anteriorment, han de fer constar expressament la referència a l'edició prèvia, si es tracta d'una reproducció o una nova versió amb ampliacions, traduccions, modificacions o correccions de l'edició original.

c) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política utilitzaran una llicència de reconeixement no comercial (Creative Commons) en les seves produccions científiques i tècniques.

En tot cas, en qualsevol aspecte específic que no reculli aquest apartat del Codi Ètic, s'ha d'actuar conforme a la Llei 23/2006, de 7 de juliol, per la qual es modifica el text refós de la Llei de propietat intel·lectual aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril.

17. Procés de publicació

Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política, quan són autors/es o editors/es i quan participen en processos d'edició, de publicació i de revisió, s'han d'adherir a les normes ètiques.

17.1. Presentació de manuscrits per a la publicació

a) En casos d'autoria col·lectiva, els sociòlegs/es i els politòlegs/es han de posar-se d'acord amb tots els altres autors/es abans de presentar el treball per a la seva publicació i establir acords mutus pel que fa a la presentació i edició.

b) En presentar un escrit a una revista professional, o llibre, els sociòlegs/es i politòlegs/es han d'especificar que aquella és la primera petició de publicació, excepte en aquells casos en què hi hagi permís explícit per fer presentacions múltiples. No poden presentar un escrit a una segona publicació fins que no hagin rebut una decisió oficial de la primera publicació o fins que l'escrit sigui retirat amb un motiu raonable per fer-ho.

17.2. Responsabilitats dels editors/es

a) Quan actuen com a editors/es, els sociòlegs/es i els politòlegs/es han d'operar sense favoritismes.

b) Quan actuen com a editors/es, els sociòlegs/es i els politòlegs/es han d'assegurar-se de la natura confidencial del procés de revisió i publicació, i donar instruccions a tot l'equip editorial, d'acord amb els estàndards de confidencialitat. També han de respectar els drets de propietat de la informació dels autors/es.

c) Quan actuen com a editors, els sociòlegs/es i els politòlegs/es han de limitar-se a publicar tots els escrits acceptats per a la publicació, excepte en aquells casos en què hi hagi errors molt greus o en què es descobreixin violacions ètiques després que hagin estat acceptats.

d) Quan actuen com a editors/es, els sociòlegs/es i els politòlegs/es han d'assegurar l'anonimat dels revisors/es, excepte en aquells casos en què rebin permís per revelar la seva identitat.

e) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de declinar les peticions per revisar el treball d'altres quan tinguin dubtes sobre la integritat del procés de revisió o quan hi hagi conflictes d'interessos.

f) Quan actuen com a editors/es de revistes, els sociòlegs/es i els politòlegs/es han d'assegurar l'anonimat dels autors/es, excepte en cas que un escrit sigui acceptat per a ser publicat o que les pràctiques establertes per la revista siguin unes altres.

18. Ensenyament i formació

Com a professors/es, supervisors/es i formadors/es, els sociòlegs/es i els politòlegs/es han de seguir els estàndards ètics més elevats per assegurar la qualitat de l'ensenyament de la sociologia i la ciència política i la integritat en la relació professor-alumne.

18.1. Administració dels programes educatius

a) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política responsables de l'educació i dels programes de formació han d'intentar assegurar que tots els programes estiguin dissenyats de manera competent, que assolixin els seus objectius i que proporcionin les experiències adequades.

b) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política responsables de l'educació i dels programes de formació s'han d'assegurar que hi hagi una descripció detallada del contingut del programa, dels seus objectius i dels requeriments necessaris per completar-lo satisfactòriament.

c) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política responsables de l'educació i dels programes de formació tenen l'obligació d'assegurar-se que ensenyen els estàndards ètics de la professió com a part de la formació dels estudiants.

18.2. Educació i formació

a) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de desenvolupar a consciència les seves responsabilitats com a professors/es. Han de tenir el coneixement i les habilitats adequades al seu lloc de treball, així com també han d'assumir el deure de formar-se permanentment mentre estiguin en actiu en l'exercici de les seves funcions docents.

b) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de proporcionar informació adequada als estudiants a l'inici del curs, especialment pel que fa al seu contingut, les pràctiques i l'avaluació.

c) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de prendre les decisions relacionades amb continguts del curs, edicions de text, requisits del curs i qualificacions sense tenir en compte incentius financers o d'altres tipus.

d) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de proporcionar una formació i supervisió adequades als seus/seves assistents i als professors/es temporals i prendre mesures raonables per assegurar-se que aquestes persones tinguin el coneixement i les habilitats requerits per facilitar l'aprenentatge dels estudiants, i a més que exercitin les responsabilitats educatives de manera competent i ètica.

e) Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política no han de permetre que les diferències intel·lectuals amb els col·legues puguin interferir en l'aprenentatge i el progrés acadèmic dels seus estudiants o assistents.

f) Quan els sociòlegs/es o politòlegs/es, en el seu exercici de l'activitat docent, promouen la participació d'estudiants en treballs de recerca o altres, aquesta participació ha de ser limitada quan ho requereixi el desenvolupament pràctic del curs i l'adequat aprenentatge de l'alumne.

g) La participació d'estudiants en treballs i recerques no relacionats amb el desenvolupament pràctic del curs s'ha de regir pels estàndards ètics corresponents als col·laboradors/es.

h) Els treballs teòrics o les recerques realitzats amb finalitat acadèmica s'han de regir per les normes de la universitat corresponent.

19. Serveis contractuals

a) Els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han d'assumir subvencions, contractes o compromisos només quan tinguin coneixement de la matèria i tècniques adequades, o quan tinguin la idea d'incorporar algú que en sigui expert.

b) Els professionals de la Sociologia i la Ciència Política que tenen la facultat d'externalitzar a tercers mitjançant subvencions, contractes o compromisos han de fer-ho mitjançant criteris de transparència i evitant conductes que puguin comportar conflictes d'interessos.

c) Quan el politòleg/a o sociòleg/a elabora o rep un encàrrec professional, o signa un contracte, ha de tenir cura que els termes del contracte expressin de forma clara les obligacions mútues, els termes en què es porta a terme el treball, la propietat dels resultats, la confidencialitat del material utilitzat i la manera en què s'efectui el pagament.

d) El sociòleg/a i politòleg/a responsable de la direcció d'un treball professional està obligat a notificar als seus clients o patrocinadors qualsevol canvi en la natura del projecte i a demanar la seva conformitat expressa per modificar els termes del projecte inicial o l'estimació dels mitjans necessaris.

e) En tot treball per a una organització contractant o patrocinadora, el sociòleg/a o politòleg/a ha de veure sempre garantit el seu dret de proposta en allò que afecti l'àrea de la seva competència professional i en tot el procés de la tasca encomanada.

20. Adhesió al Codi Ètic

Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política tenen l'obligació d'afrontar, abastar i intentar resoldre les qüestions ètiques d'acord amb aquest Codi Ètic.

20.1. Familiaritat amb el Codi Ètic

Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política tenen l'obligació d'estar familiaritzats amb aquest Codi Ètic, altres normatives de caràcter ètic, i aplicar-los al seu quefer professional. La manca d'atenció o no haver entès un estàndard ètic no són, per si mateixos, una raó per defensar-se davant d'una conducta no ètica.

20.2. Com afrontar qüestions ètiques

Quan els sociòlegs/es i els politòlegs/es dubten de si una situació concreta o el decurs d'una acció pot infringir el Codi Ètic, han de consultar al Comitè d'Ètica o a la Junta de Govern del Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya.

20.3. Tracte just de les parts en conflictes ètics

Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política no han de discriminar cap persona perquè aquesta hagi interposat una demanda ètica o perquè hagi estat subjecte d'una demanda ètica.

20.4. Informació sobre violacions ètiques dels altres

Quan els sociòlegs/es i els politòlegs/es tenen una raó substancial per creure que un altre ha infringit algun estàndard d'aquest Codi Ètic, han d'intentar resoldre la qüestió fent-ho notar a aquest individu si sembla que una resolució informal pot ser adequada o possible; o bé han de buscar consell al Comitè Ètic o a la Junta de Govern del Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya sobre com procedir en el cas en qüestió.

20.5. Cooperació amb els Comitès Ètics

Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política han de cooperar en les investigacions, els procediments i els requeriments sobre qüestions ètiques del Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya. En aquest cas, han de fer esforços raonables per resoldre les qüestions de confidencialitat. Negar-se a cooperar pot ser considerat com una violació ètica.

20.6. Demandes impròpies

Les i els professionals de la Sociologia i la Ciència Política no poden recolzar o encoratjar la interposició de demandes ètiques frívoles i que intentin perjudicar a persones involucrades.

20.7. Segell Ètic

El Comitè Ètic del Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya podria impulsar la creació d'un *Segell Ètic* a aquelles organitzacions que es distingeixin en el complement del present Codi.

Nota: Per a l'elaboració del present document s'han tingut com a referents el *Código Internacional ICC/ESOMAR para la Práctica de la Investigación Social y de Mercados*, el *Code of Ethics and Policies and Procedures of the American Sociological Association (ASA) Committee on Professional Ethics* i el *Código Deontológico del Colegio Oficial de Doctores y Licenciados en Ciencias Políticas y Sociología de Castilla-La Mancha*.

